

سزا و مهترسییه‌کانی رپیا خواردن

[کردی - کوردی - kurdish]

ئه‌بو به‌کر ئه‌حه‌هد

پیداچونه‌وهی: پشتیوان ساییر عه‌زیز

2012 - 1433

IslamHouse.com

﴿ خطر أكل الربا وعقوبته ﴾

« باللغة الكردية »

أبو بكر أحمد

مراجعة: بشتيوان صابر عزيز

2012 - 1433

IslamHouse.com

سزا ومهترسییهکانی ربیبا خواردن

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَسَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ. أَمَّا بَعْدُ ..

باوهپرداری خوښه ویست: ربیبا یه کیکه له تاوانه گه وره کان، وه هه پره شهی زور توندی لی کراوه، وه پیویسته له سهر موسلمانان خوښان لهو تاوانه گه وره یه به دوور بگرن، چونکه هه رکه سیک بکه ویته ناو ئه و تاوانه وه ئه و توشی نه هامه تی و به هیلاک چوون ده بیټ، جا ربا دوو جوړه:

1- ربیبا ی قهرز (ربا النَّسِيئَةِ) ئه و زیاده یه یه که قهرز دهر وه ری ده گریټ لهو که سهی قهرزی ده داتی، بو نمونه: سه د هه زار دیناری ده دات به قهرز بو ماوه یه کی دیاریکراو پاشان سه دو بیست هه زار دینار وهرده گریټه وه جا ئه و بیست هه زار دیناره زیاده یه ربیبا یه .

2- ربیبا ی زیاده (ربا الْفَضْلِ) فروشتنی پارهی که به پارهی کی جوړی خو ی به زیاتر، یان فروشتنی خواردنی که به خواردنی کی جوړی خو ی به زیاتر، بو نمونه: ملوانه که یه کی ئالتون که (12) مقال بیټ بفروشریته وه (13) دیناری ئالتونی، ئه و مقال ه زیاده یه ربیبا یه. یان کیلوییه کی گهنمی مه کسی بدری به دوو کیلوی که نم له جوړه کانی تر جا ئه و زیاده یه ربیبا یه .

وه هردوو جوړه‌کهای حرامه له شرع دا .

یه‌که‌م: هەر که‌سیک به‌رداوام بیټ له‌سەر ږیبا بانگه‌شهی جه‌نگی له‌گه‌ل‌ خوای گه‌وره و پیغه‌مبه‌ر (صلی الله علیه وسلم) ږاگه‌یان‌دووه . خوای گه‌وره ده‌فه‌رموویټ: ﴿فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ﴾ [البقرة 179]. واته: خو‌ئ‌ه‌گه‌ر وانه‌که‌ن و ده‌ست له ږیبا هه‌ل‌ نه‌گرن، ئه‌وه جه‌نگ له‌گه‌ل‌ خواو پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی‌دا ږاگه‌ی‌ه‌نن (که سه‌رئ‌ه‌نجامه‌کهای زو‌ر سامناکه) .

دووه‌م: هەر که‌سیک به‌رداوام بیټ له‌سەر ږیبا له دواړوژدا وه‌کو شیټ زیندوو ده‌بیټه‌وه .

خوای گه‌وره ده‌فه‌رموویټ: ﴿الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ﴾ [البقرة 275]. واته: ئه‌وانه‌ی ږیبا ده‌خو‌ن و به‌رده‌وامن له‌سەر تا‌کو ده‌مرن به‌و حاله‌وه، ئه‌وا هه‌لسوکه‌وت نا‌که‌ن و راست نا‌به‌نه‌وه (له گو‌ردا) مه‌گه‌ر وه‌ک ئه‌و که‌سه‌ی که شه‌یتان ده‌ستی لیوه‌شان‌دیټ (هه‌ر له دنیا‌دا س‌روشتی نین ، له قیامه‌تیشدا وه‌ک شیټ ده‌بن) .

سی‌یه‌م: ږیبا یه‌کیکه له تاوانه گه‌وره‌کان .

پیغه‌مبه‌ری خوا (صلی الله علیه وسلم) ده‌فه‌رموویټ: (**الکبائر** سَعَّ: الإِشْرَاقُ بِاللَّهِ، ... وَأَكْلُ الرِّبَا) . صحیح الجامع للشیخ الألبانی

[4606] . واته: تاوان و گوناوه گهوره کان ههوتن: هاوهل
برپاردان بو خوا (شيرك)،... وه خواردنی رپيا .

چوارهم: پيغه مبهه (صلى الله عليه وسلم) نه فرينی له رپيا
خور کردووه

جابری کورپی عه بدوللا (په زای خواى لِيْبِيْت) ده فه رموويت: « لَعَنَ
رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وسلم): أَكَلَ الرَّبَا وَمَوْكَلَهُ وَكَاتِبَهُ، وَشَاهِدِيَهُ، وَقَالَ:
هُمْ سَوَاءٌ » رواه مسلم [4177] . واته: پيغه مبهه رى خوا (صلى الله
عليه وسلم) نه فره تی کردووه له رپيا خور، وه له پيدا رووی
(وه رگر)، وه له وهی که ده ينوسيت، وه نه وه دوانه ی که ده بينه
شايه ت جا فه رمووی : نه مانه هه موویان له تاواندا وه كو يهك
وان و يه كسانن .

پينجه م: گوناوه سزای رپيا له زينا گهوره تره .

پيغه مبهه رى خوا (صلى الله عليه وسلم) ده فه رموويت: « دَرَهُمْ رَبًّا
يَأْكُلُهُ الرَّجُلُ وَهُوَ يَعْلَمُ أَشَدُّ مِنْ سِنَّةٍ وَثَلَاثِينَ زَنْبَةً » صحيح الجامع للشيخ
الألباني [3375] . واته: درهه ميک له رپيا نه گهر پيا ويک
بيخوات و بزانييت که حه رامه و رپيايه، نه وا گوناوه تاوانه که ی
قورس و سه غت تره له سی و شهش زينا .

شه شه م: ئاسانترين جوړی رپيا زينا کردنه له گه لدايکدا .

پیغهمبهری خوا (صلی الله علیه وسلم) دهفهرموویت: « الرَّبَّاءُ سَبْعُونَ حَوْبًا أَيْسَرُهُمَا أَنْ يَنْكَحَ الرَّجُلُ أُمَّهُ » . صحیح الجامع للشیخ الألبانی [3541] . واته: ربیبا حهفتا جوّره تاوانه، ئاسان ترین و سوک ترینیان وه کوئوه وایه که پیباو لهگهلّ دایکی خویدا جووت ببیّت و زینای لهگهلّدا بکات .

حهوتهم: ربیبا له ههر قهومیکدا سهر ههلّبدات ئهوا توشی سزاو توّلهی خوی گهوره دهبن .

پیغهمبهری خوا (صلی الله علیه وسلم) دهفهرموویت: « مَا ظَهَرَ فِي قَوْمِ الرَّبَّاءِ وَالزَّنَاءِ، إِلَّا أَحْلُوا بِأَنْفُسِهِمْ عِقَابَ اللَّهِ » صحیح الجامع للشیخ الألبانی [5634] . واته: هیچ قهوم و گهلّیک نییه که ربیباو زینای تیّدا دهرکهوویت و سهرههلّبدات، ئیلا بوّ خوئیان سزاو توّله خوی گهوره ههلّلالّ دهکن .

ههشتهم: ربیبا خواردن هوکاره بوّ گوړینی شیوازی مروّقهکان .

پیغهمبهری خوا (صلی الله علیه وسلم) دهفهرموویت: «وَأَلَذَى نَفْسٍ مُّحَمَّدٍ بِيَدِهِ، لَيَبِيئَنَّ نَاسٌ مِنْ أُمَّتِي عَلَى أَشْرٍ وَبَطْرٍ وَلَعِبٍ وَلَهْوٍ، فَيُصْبِحُوا قِرْدَةً وَخَنَازِيرَ، بَاسْتِحْلَالِهِمُ الْمَحَارِمَ، وَاتِّخَاذِهِمُ الْقَيْنَاتِ، وَسُرْبِهِمُ الْخَمْرَ، وَأَكْلِهِمُ الرَّبَّاءَ، وَلِبْسِهِمُ الْحَرِيرَ » صحیح الترغیب والترهیب للالألبانی [1864] واته: سویند بهوهی (که خوی گهورهیه) که نهفسی محمدی بهدهسته، خهلّکانیک له ئههمهتی من شهو بهسهر دهبن لهسهر

ناشکوری و خو به گه وره زانیین و یاری و گالتەو گەپ و
 گۆرانی، جا کاتیك که به یانی دەبیته وه وه کو به رازیان لی
 هاتوو، به هوی ئەوهی که حەراره کانیان حەلال کردوو و
 ئا فرەتی گۆرانی بیژیان گرتوو و ئارەقیان خواردۆته وه و پریا
 یان خواردوو و پۆشاکێ ئاوریشم پۆشیوو و له بهر کردوو.

نۆیه م: پریا خوڕ له ناو پووباری خویندا مه له ده کات.

پیغه مبهری خوا (صلى الله عليه وسلم) ده فهرموویت: «رَأَيْتُ اللَّيْلَةَ
 رَجُلَيْنِ أَتَيَانِي، فَأَخْرَجَانِي إِلَى أَرْضِ مُقَدَّسَةٍ، فَأَنْطَلَقْنَا حَتَّى أَتَيْنَا عَلَى نَهْرٍ مِنْ دَمٍ
 فِيهِ رَجُلٌ قَائِمٌ، وَعَلَى وَسَطِ النَّهْرِ رَجُلٌ بَيْنَ يَدَيْهِ حِجَارَةٌ، فَأَقْبَلَ الرَّجُلُ الَّذِي فِي
 النَّهْرِ فَإِذَا أَرَادَ الرَّجُلُ أَنْ يَخْرُجَ رَمَى الرَّجُلُ بِحَجَرٍ فِي فِيهِ فَرْدَةٌ حَيْثُ كَانَ،
 فَجَعَلَ كُلُّمَا جَاءَ لِيَخْرُجَ رَمَى فِي فِيهِ بِحَجَرٍ، فَيَرِجُ كَمَا كَانَ، فَقُلْتُ مَا هَذَا فَقَالَ
 الَّذِي رَأَيْتَهُ فِي النَّهْرِ أَكَلُ الرَّبَا ». رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ [2085]. واتە: ئەم شەو

له خه ودا دوو پیاوم بینی هاتنه لام، وه بردمیان بوو خاکی
 پیروژ، جا پویشتین تا کو گه یشتینه سەر پووباریکی خوین، وه
 پیاویک له ناو ئاو هه که دا بوو، ههروه ها پیاویکیش له لیواری
 پووباره که دا بوو، وه به ردیکی زوری له بهر ده ستدا بوو، جا
 کاتیك ئەو پیاوه ی ناو پووباره خوینه که ده یویست ده ربچیت که
 ده گه یشته لای ئەو پیاوه ی لیواره که، به ردیکی ده کیشا به ناو
 ده میدا وه ده گاراپیه وه بوو شوینی خوی بوو ناو پووباره که، به م
 شیویه هه موو جارێ که ده یویست ده ربچیت پیاوه که ی تر
 نه یده هیشت به ردیکی ده کیشا به ناو ده میدا، منیش وتم: ئەمه

چييه؟وتيان: ئه وهى كه له ناو ږووباره كه دا بينيت: ئه وه ږيبا
خوره.

وَأَخِرُ دَعْوَانَا أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ
وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.